

Livet enligt Nino

En filmhandledning från Svenska Filminstitutet

Bild: Biografcentralen

Rek för åk 2-5

När åttaårige Ninos mamma plötsligt dör rasar vardagen samman för hans familj. Pappan är oförmögen att ta hand om sina barn och Nino och hans storebror får klara sig själva, vilket innebär att de gör lite som de vill. Nino har en kanin som han pratar med. När det talas om fosterhem och installeras övervakningskameror i hemmet tar sig pappan samman. En ovanlig blandning av dråpliga situationer och djupaste allvar. Filmen ger en bra ingång till samtal om sorg och hur den påverkar människan på olika sätt.

Handling

Livet enligt Nino börjar med Ninos åttaårsdag. Hans mamma ställer in en bur med en kanin i på Ninos säng och Nino kommenterar att han faktiskt beställde en hund. Han döper kaninen till Bobby. Nere i köket har familjen förberett med tårta. Nino säger att han önskar att ögonblicket ska vara för evigt. De hjälps åt att duka när Ninos mamma börjar dansa till en låt på radion. Hon höjer volymen och pappan börjar dansa med henne. Nino dansar med, men hans storebror Lucas verkar mest tycka att föräldrarna är pinsamma. Mitt i dansen kommer mamma på att hon glömt maten i ugnen. Den är vidbränd och mamma får ta bilen för att köpa hämtmat. Nino, Lucas och deras pappa spelar tv-spel när telefonen ringer. Någoting har hänt med pojkarnas mamma. På olycksplatsen är det fullt av bilar och ambulanser. Mamman ligger på marken i sin röda klänning. När vi i nästa scen möter pappan och bröderna på en kyrkogård, vid en gravsten, förstår vi att mamman är död.

Ett år senare får vi möta Nino. Han är smutsig och ovårdad och huset är i en enda röra. Hans pappa verkar inte ha tagit in att mamman är död och går på tabletter och brodern Lucas är ute om nätterna. Nino har flyttat ut i ett tält i trädgården där han sover och tillbringar mycket av sin tid tillsammans med Bobby. Han pratar med Bobby om sin mamma, men eftersom Bobby är en kanin får han inget svar.

En natt följer Nino ett spår i hallen som leder ut på stadens gator. Han möter ett gäng ungdomar som håller ut färg över gatan. Hans bror Lucas är en av dem. Dagen efter söker Nino kontakt med en polishäst, som börjar prata med Nino och i djuraffären pratar undulaterna med honom. Nino skyndar sig hem till Bobby, men kaninen svarar inte på hans frågor. Men plötsligt börjar Bobby skälla som en hund. ”Du ville ha en hund, eller hur?”, säger Bobby.

Från denna stund har Nino inte bara någon att prata med, utan någon som både lyssnar, förstår och kan komma med råd.

Sent en kväll ser Nino en flicka säga hej då till Lucas. När Nino ställer nyfikna frågor blir brodern irriterad och tar ett hårt tag om hans kanin. Senare ligger Lucas i badet och drar ner Nino med sig i badkaret. Deras pappa kommer in men har bara fokus på sina piller i badrumsskåpet. Bröderna samtalar om sin pappa och Lucas frågar också Nino om han saknar sin mamma.

Nino sover i sitt tält i trädgården och drömmer att mamman sitter utanför i sin röda klänning. Nino blir utkörd ur tältet när Lucas och hans flickvän vill vara för sig själva därinne. Nino blickar ut från muren utanför huset när han plötsligt ser någon i röd klänning som vattnar i

trädgården. Det är hans pappa. Nino försöker få honom att sluta. Lucas kommer till undsättning och för in pappan i huset. Pappan bryter ihop och gråter.

Nino hör människor utanför dörren. Dörren öppnas och där står herr och fru Werkman och vill se hur de klarar sig utan sin mamma. Deras hund är väldigt intresserad av Bobby, men Nino har konstruerat en bana som underlättar kaninens flykt. I en radiostyrd bil svischar Bobby ut i trädgården med hunden efter sig. För att bli av med hunden sprutar Nino vatten på den och fru Werkman hotar med att gå till polisen.

Nästa gång det ringer på dörren är det från polisen. Lucas lovar Nino att om han lyckas se till att de går ska han få följa med Lucas och hans kompisar samma natt. Nino klarar uppdraget och får följa med ut. Tillsammans klättrar de över staket och tar sig in på olika ställen där de egentligen inte får vara. En av killarna klättrar upp i en kran och utsätter Lucas för en lek med döden. Nino blir orolig, skriker sin brors namn och omfamnar honom. När de tillsammans går hemåt börjar det bli morgon.

I hallen i familjens hus står en man från socialtjänsten. Han frågar pappan var hans söner är, men pappan bara går därifrån. Lucas förklarar att de inte vill ha någon hjälp. Nino berättar för Bobby om den spännande natten han varit med på, men Bobby säger att Nino riskerar att placeras i ett fosterhem.

Lucas verkar inte bry sig. Han fyller 16 om ett år och efter det klarar han sig själv. ”Men jag då?”, undrar Nino. Han kallar till familjeråd. Pappan kommer inte när Nino ropar, men när Lucas sätter på samma låt som mamman och pappan dansade till i filmens inledning kommer pappan nerför trappan och läser brevet de fått från socialtjänsten.

Socialtjänstens utredare berättar att de kommer att utreda familjen och för att ha koll på dem placeras övervakningskameror i deras hus. Pappan och de båda sönerna börjar städa hemmet och pappan slänger sina tabletter. Inför kamerorna uppträder de som en så bra familj som de bara kan.

Sent på kvällen följer Lucas med sin flickvän ut trots att Nino ber honom att stanna hemma, så att de inte ska hamna i fosterfamilj.

Nästa dag kommer fru Werkman förbi, inbjuden av Nino för att göra gott intryck. Hon berättar om när de precis flyttade in och deras mamma var gravid. När hon gått börjar pappan leta hysteriskt efter sina tabletter. Bobby biter av sladden till kameran och när de träffar socialsekreteraren lyckas de bortförklara händelsen och pappan godkänns som ansvarstagande förälder.

Bild: Biografcentralen

Bild: Biografcentralen

Nästan hemma möts de av Lucas kompisar och istället för att gå hem och spela spel försvinner han iväg med dem.

Pappan sjunker ihop på golvet, Nino lämnar över Bobby till honom och springer efter Lucas som spårat ut. Han springer över bilar, välter soptunnor och kastar föremål omkring sig. Pappan ger sig ut för att finna sina barn. Lucas ser en stor neonskylt föreställande en leende familj. Han klättrar upp på skylten, som sitter precis över en väg, och börjar förstöra den. Samtidigt som Nino och pappan närmar sig trillar Lucas ner på vägen och riskerar att bli påkörd. Nino kastar sig fram och räddar sin bror men blir själv träffad av bilen.

Pappan bär in Nino på sjukhuset. Han omfamnar Lucas som börjar gråta. När de får träffa Nino igen har han armen gipsad och ett stort plåster i pannan. Hemma i trädgården hittar Nino sin kanin, som nu inte pratar längre. Nino ler mot sin pappa som kommer ut i trädgården. Nino och hans pappa börjar prata om mamman. När Nino kommer in i huset är det födelsedagsfirande, trots att Nino inte fyller år. Nino säger att han önskar att ögonblicket ska vara för alltid.

Filmens språk och dramaturgi

Försök komma ihåg filmens inledning. Hur började filmen? Vilken känsla hade du när Nino vaknade upp och det var hans födelsedag? Minns du musiken? Hur var människorna mot varandra? I en scen sprutar mamman vatten på Nino. I en annan scen dansar hon med pappan.

• På vilket sätt bidrar scenerna till att skapa en viss stämning i filmen? Kommer du på andra saker som bidrar till att skapa den positiva känslan? Vädret? Jämför med hur vädret sedan är på begravningen. Varför är det så tror du? En film är oftast uppbyggd på ett bestämt sätt, och följer det som brukar kallas en viss dramaturgi. Det innebär att filmen följer en slags kurva som består av en utveckling hos huvudpersonerna, olika motgångar och problem som måste lösas.

I *Livet enligt Nino* sker i början av filmen en stor, dramatisk händelse som förändrar livet för Nino och hans familj. Fortsättningen på filmen handlar mycket om att huvudpersonerna ska hitta tillbaka till den känslan och de personer de var i filmens inledning, innan den tragiska olyckan. I slutet av filmen känner vi visst hopp för dem, men hur ser karaktärernas utveckling ut?

• Fundera över vilka skeenden i filmen som är avgörande för Nino, Lucas respektive deras pappas utveckling.

• Vilken scen i filmen gjorde starkast intryck på dig? Varför? Rita gärna scenen och beskriv i ord vad som händer.

Sorg

När Ninos mamma dör blir det en chock för familjen, som tacklar sorgen på olika sätt.

• På vilka olika sätt märker vi att pappan, Nino och Lucas är ledsna?

• Försök sätta ord på hur du tror att de känner sig och varför de beter sig som de gör.

Nino har ett tydligt behov att prata om sin mamma och som tur är har han kaninen Bobby.

• I början och i slutet av filmen pratar inte Bobby. Varför är det så tror du? Pratar Bobby på riktigt eller är det Ninos fantasi? Hur reagerar du själv när du är ledsen? Har det hänt att du någon gång fått tröst genom att prata med ett husdjur, en låtsaskompis eller ett gosdjur?

Pappan är så ledsen att han inte klarar av att ta sitt ansvar som förälder. Nino och Lucas försöker göra det bästa av situationen, men det är först när de får hjälp utifrån som det börjar ske en förändring.

• Hur ska en göra om någon i ens närhet är väldigt ledsen eller mår dåligt?

Det kan finnas situationer där barn behöver hjälp med en mamma eller pappa som inte tar sitt ansvar som förälder. Det finns hjälp på skolan som elever med problem hemma kan vända sig till.

• Hur ser den ut? Vilka andra vuxna kan hjälpa till? Vilka telefonnummer eller hemsidor finns det för barn som behöver råd eller hjälp?

Ninos storebror Lucas hittar på en del dumheter.

• Vad är det som gör att han dras till gänget med ungdomar som är ute på nätterna och hittar på hyss? Kan hans beteende ha att göra med att han är ledsen för mammans död? På vilket sätt?

• Varför tror du att Lucas ger sig på att förstöra reklamtavlan med den leende familjen i slutet av filmen?

Bild: Biografcentralen

Att en människa i ens närhet dör är bland det jobbigaste en kan vara med om.

- Har du själv erfarenheter av döden som du vill dela med dig av? Det behöver inte vara en människa utan kan även vara t.ex. ett husdjur eller någon du känner som förlorat någon.

Även om det är svårt i början brukar sorgen kännas mindre jobbigt efter ett tag. I slutet av filmen har familjen fått hjälp och de kan prata med varandra om deras minnen av mamman. Även om sorgen och saknaden finns kvar så går livet vidare. Filmen har ett allvarligt tema, men den innehåller även flera roliga och dråpliga scener.

- Skrattade du någon gång i filmen? Beskriv vad som hände. Tror du att filmen hade varit bättre eller sämre utan de humoristiska inslagen? Motivera varför.

Familjen

En familj kan se ut på många olika sätt. Begreppet kärnfamilj syftar på en familjestruktur med mamma, pappa och deras gemensamma barn, men idag är det vanligt att det ser ut på andra sätt. Många barn har till exempel skilda föräldrar och det är allt vanligare att växa upp med två mammor eller två pappor, eller bara en förälder.

- Hur ser din familj ut? Vad är bra och dåligt med din familj? Önskar du att den såg ut på något annat sätt? Är familjen bara de allra närmaste (föräldrar och syskon) eller ingår fler, tycker du?

I filmen är pappan så ledsen att han inte orkar ta hand om sig själv, sina barn och sitt hem. När hotet om att barnen ska placeras i fosterfamilj dyker upp blir det bättre ordning i hemmet. De pratar om att de behöver vissa dagliga rutiner.

- Vad är ett fosterhem? Hur fungerar det?

- Vilka dagliga rutiner tycker du är viktiga i en familj? Finns det några särskilda rutiner i din familj, till exempel något som görs vid ett visst klockslag varje dag eller något du gör innan du går och lägger dig?

- Vilka rutiner finns det i skolan? Fundera över vad som skulle hända om rutinerna plockades bort? Kanske skulle det bli rörigt, som hemma hos Nino i filmen, men vissa rutiner kanske skulle vara sköna att slippa?

Tips på fördjupning

Länkar

BRIS

www.bris.se

Bris är en barnrättsorganisation som arbetar med att stötta utsatta barn och unga. På deras hemsida finns information om hur man kan få stöd på olika vis.

Koll på soc

www.kollpasoc.se

En sida för barn om hur socialtjänsten fungerar, framtagen tillsammans med barn.

www.kollpasoc.se/kollpa/nar-det-ar-jobbigt-hemma/

www.kollpasoc.se/kollpa/om-att-bli-placerad/

Bok

Sorgboken (Maria Farm, Rabén & Sjögren, 2012)

En bok för barn 9-13 år om sorgens faser.

Här intervjuas författaren Maria Farm om *Sorgboken*:

<http://urskola.se/Produkter/175834-En-bok-en-forfattare-Sorgboken>

Filmer

Sandor slash Ida (11-13 år), 2005, i regi av Henrik Georgson efter Sara Kadefors bok om att bli vuxen och ha en mamma som är sjuk i depression

Min lilla syster (11-16 år), 2015, i regi av Sanna Lenken om att ha ett syskon som mår dåligt och hur det påverkar familjen.

Flickan, mamman och demonerna, 2016, i regi av Suzanne Osten efter hennes egn bok och pjäs, *Flickan, mamman och soporna*, om en familj i kris, där den vuxne blir ett barn och barnet får agera förälder.

Produktionsuppgifter

Nederländerna 2014

Originaltitel: Het leven volgens Nino

Regi: Simone Van Dusseldorp

Manus: Urszula Antoniak

I rollerna:

Nino – Rohan Timmermans

Lucas – Arend Bouwmeester

Bruno – Koen De Graeve

Tekniska uppgifter

Längd: 80 minuter

Censur: Från 11 år

Svensk premiär: 2016-04-15

Denna filmhandledning är framtagen inom ramarna för Wrap! Must See European Cinema for Young People i samarbete med BUFF och projektets huvudman Biografcentralen.

Text: Daniel Lundquist

Svenska Filminstitutet, januari 2017

Kontakt

fil miskolan@filminstitutet.se

filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar. Via länken filminstitutet.se/boka-skolbio kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.